

KAPITALISMO PASTORALA. NOLA ETA ZERGATIK IHES EGIN ZUTEN ENPRESEK HIRIETATIK

Posted on 09/03/2012 by Naider

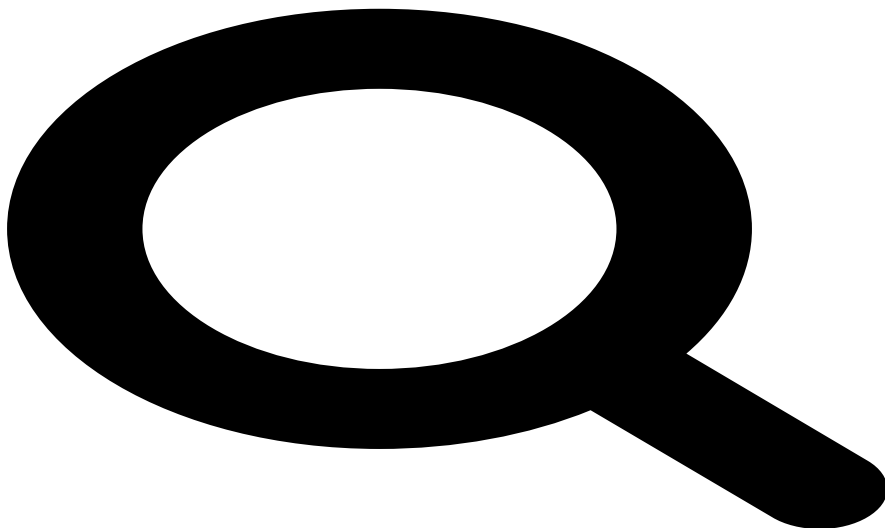

Beste batean [aurreko mezua](#) berrikusi nuen liburuaren atzeko alderdi nagusiak [Kapitalismo pastoral](#). Aldiriko Paisaia [Korporatiboen Historia](#), [Louise A. Mozingo](#), baina bidean utzi zen egileak proposatzen dituen hiru garapen-mota bakoitza xehetasun pixka bat gehiagorekin jorratzeko.

CAMPUS ENPRESA

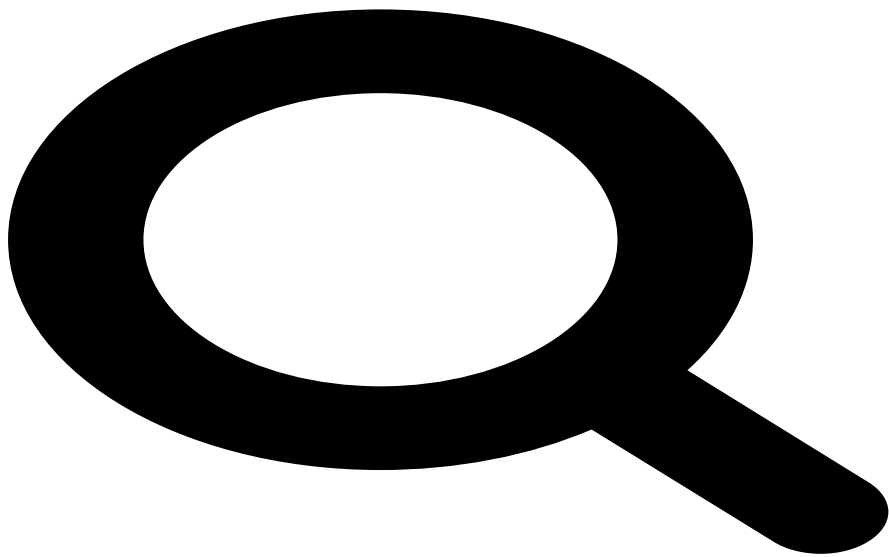
Korporazio handietan integratzen hasiak ziren laborategi eta I+G zentroek hirien erdigunea utzi behar dute, ordura arte enpresa horiek jarduten zuten tokian. Ez da leku aproposa, azken finean, hiritik kanpo jada beren hiri-ilusioan bizi diren mediku eta ingeniariarentzat. Gerraosteko jakintza intentsiboko jardueren aldirietako aldiriko istorioaren hasiera da. Bell Labs da gerora campus korporatiboaren garapena izango zenaren adibide eta aurreikuspen nagusia, paisajista arkitektoek eta Olmsted anaiek diseinatutako 1942ko lehen plano batekin, horrela [erromeria](#) hiriguneetatik (kasu honetan, New York) periferietara (New Jerseyko Summit-eko kanpoaldea). Ingeniari, mediku eta ikertzaileentzako erakargarritasun espazioa aldirietako ingurune bukoliko batean. Campus hauek, gerraosteko korporazio handiaren laborategi espezializatuen kontzentrazio gisa, guztiek eredu arkitektonikoa eta bere elementu ezberdinen trazadura jarraitzen dute: eraikin ezberdinen eraketa zirkularra edo karratua, berdegune handi bat inguratuta eta zuhaitzez inguratuta. aparkalekuak eta lurrian lerro ondulatuak.

Marketin operazio handien hasiera da, enpresak prentsan ager daitezen hirietatik igaro beharrik gabe bizitzeko eta lan egiteko ingurune pribilegiatuak sortzen dituzten eragile gisa. Liburuxka eta iragarki hauek korporazio handiaren familia-balioak sustatzen dituzten eta garai haietan hiriguneek eta CBDk zuten irudi txarra sustatzen duten garaia da. Horrela sortu ziren enpresa burokratikoan ikerketa funtzioak zentralizatzen eta arrazionalizatzen zuzendutako espazioak, langile kualifikatuaren sormena suspertzeko argudioarekin.

GENERAL ELECTRIC ELECTRONICS PARK

(SIRAKUSA, 1949). [USGW](#)-tik ateratako irudia

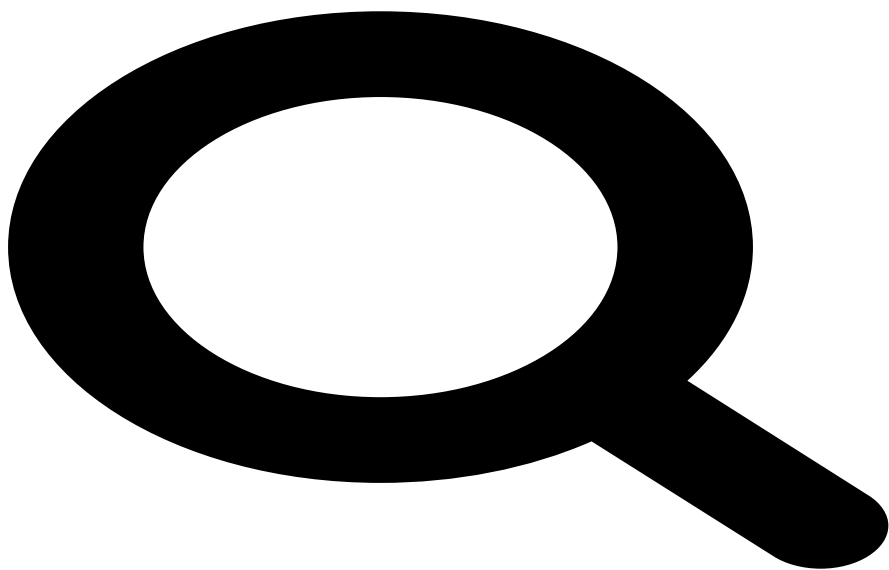

BELLS LAB. [The Architects Newspaper](#)tik

hartutako irudia

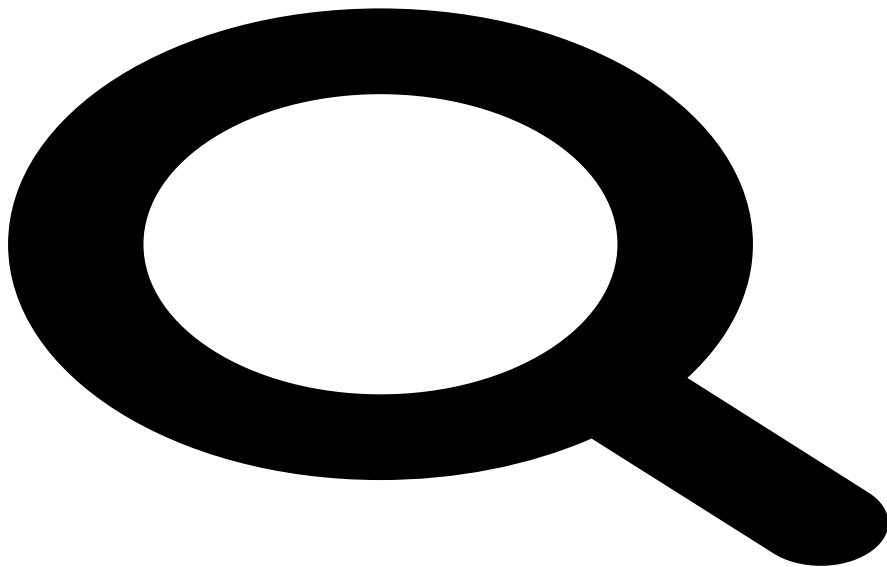
HONDAKUNTZA CORPORAZIOA

Esan bezala, 1950eko hamarkadaren hasieran enpresek ikerketa-campusen arrakasta ezagutu zuten eta kontzeptu hori euren egoitza administratibora (egoitza) zabaltzearen aldeko apustua egin zuten. General Foods, Deere Company eta Connecticut General Life Insurance Company nabarmentzen dira hemen tipologia berri honen proiektu sinbolikoenak direlako, zeinak gaur egun euren enpresen goi-zuzendaritzak hirien erdigunetik ateratzen ditu. Hiria ez da lepo zurientzako lekurik. Berriro ere, paisaia-diseinu zaindua errepikatzen da botere-eszenatoki sinboliko bat sortzeko, enpresa kapitalista multinazional handiaren ikono gisa idealizatu den ingurune natural batean, gaur egun arte jarraitzen duen eta, batez ere, 1990eko hamarkadan, bere hedapen handia ikusi zuen tradizioan. Izan ere, forma hauen arrakastak, bereziki Deere Company eraikinarenak, arkitektura-sari neurgaitzak eta aldirietako egoitza korporatiboaren eztanda ekarri zituen 1970eko hamarkadan, PepsiCo, American Can edo Union Carbideren egoitzak jaio ziren garaian. Eta, San Frantzisko kanpoaldean dauden lehen campus korporatiboek gaur egun **Silicon Valley** izenez ezagutzen dugunaren hazia jarri zuten bezala, Bostonen kanpoaldean egoitza korporatiboaren hedapena izan zen beste baten abiarazlea. gaur egungo ikerketa-esparru espezializaturik ezagun eta oparoenetakoa, **Route 128**.

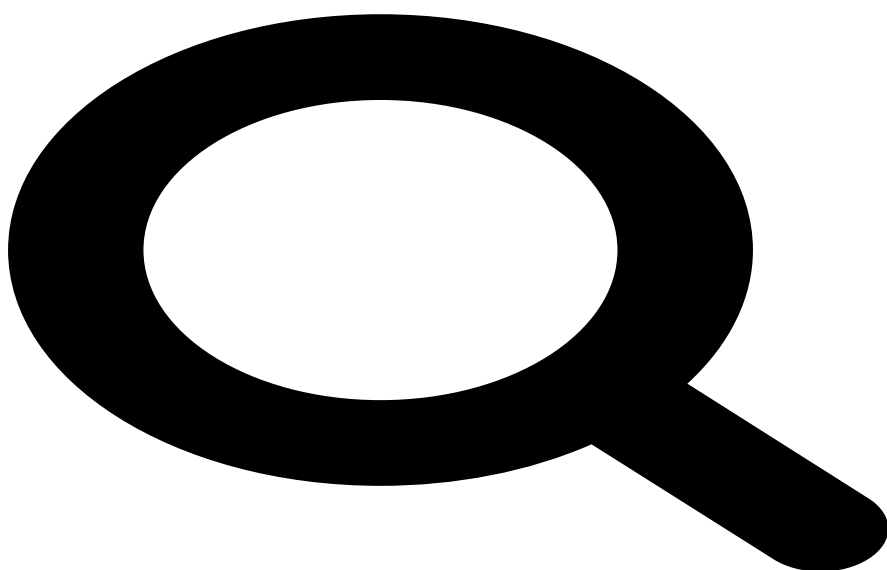
DEERE & COMPANY ADMINISTRATIVE

CENTER (ILLINOIS, 1964). [Gardenvisit](#)-tik ateratako irudia

1970). [Glassdoor](#)-tik ateratako irudia

PEPSICO EGOITZA (HARRISON, NEW YORK,

BERRIA, 1990). [Pappironworks](#)-tik ateratako irudia

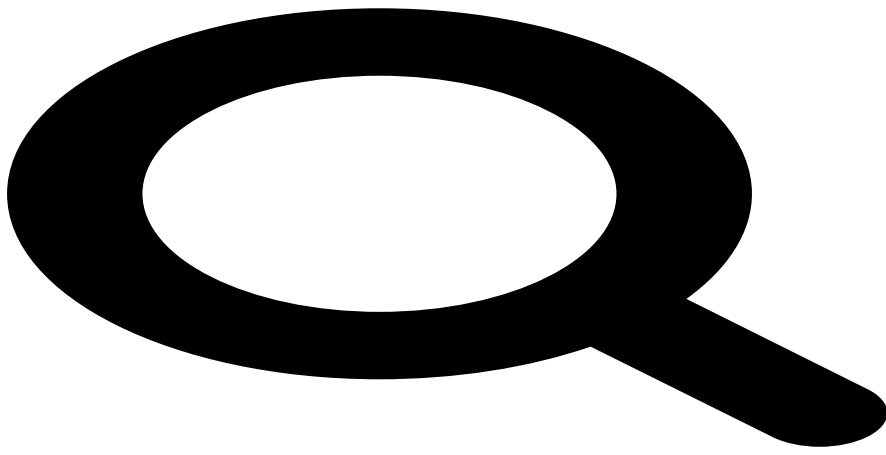
MERCK MUNDUKO EGOITZA (JERSEY

OFFICE PARK

Eta bilakaeraz, ezagutzaren ekonomiari eta zerbitzu profesionalei lotutako lurralde hedapen eredu handira iristen gara. Bulego-parke handiak enpresa korporatibo handiaren fase ekonomiko berri baten seme-alabak dira, 1960ko hamarkadan eskualdeko egoitzaren bitartez boterea zabaltzen hasi zena, baina gaur egun lehen startup teknologikoak deituko genituzkeenen jaiotzaren fasea ere bada. eta zerbitzuen ekonomia sendotzea eta zerbitzu profesionalak enpresetara orokortzea (marketina, abokatuak, aholkularitza, auditoria,...). Lana antolatzeko behar berri hauek guztiak hirien kanpoaldean espazioa eskatzen dute, horretarako zonifikazio prozesu zabala sortuz ia edozein hiritan alokairuko bulegoak hartzeko, zerga murrizketez eta salbuespenez baliatuz eta handien hedapenez baliatuz. gerraosteko proiektua estatuen arteko autobide sarea zabaltzeko.

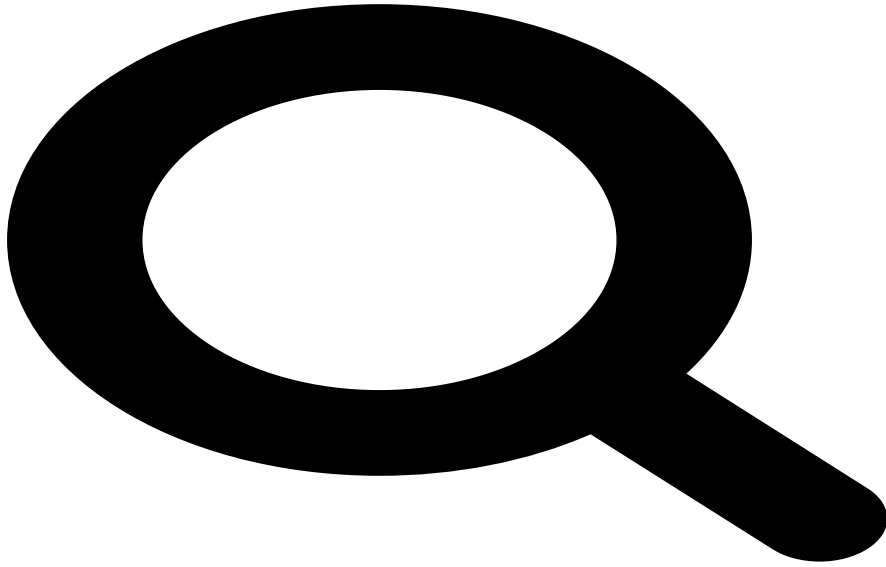
Berriro ere, arkitektura-modernitatearekin nahastutako hiri-espazio handien eredua errepikatzen da, hirien konplexutasun nahasia garapen monotematiko eta funtzionaletan finkatzeko uztearen abantailak aldarrikatuz, natura idealizatuaren eta arkitektura-modernitatearen ingurune sinboliko baten inguruan.

I+G jardueren kontzentrazio handia duten beste espazio handi batzuk aitzindari gisa sartzen dira kategoria honetan, hala nola ikerketarako lehen unibertsitate-parkea, Stanford Unibertsitatea, San Frantziskon. (Stanford Research Park), baina baita Ipar Carolinako Research Triangle Parkea ere, azken lau hamarkadetan amaitu diren egoera ireki iraunkorreko hiri-okupazio prozesuak biak.

(ALABAMA, 1951). [Wikimaniatik ateratako irudia em>](#)

THE OFFICE PARK, MOUNTAIN BROOK

ALTO, 1960). [Palo Alto Historical-etik hartutako irudia Elkarte](#)

STANFORD INDUSTRIA PARKEA (PALO

ESTATU BATUETATIK MUNDURA

Liburua Estatu Batuetako aldirietako paisaia kapitalistaren ideiarekin sorrerari buruzko inkesta historikoa bada ere, Mozingok ideia hori munduan zehar nola hedatu den errebaso batekin amaitzen du bere liburua. Eta eredia berandu zabaldu zela munduan, errazago hedatu zen herrialde anglosaxoietan, antzeko hiri-tradizioarekin eta haien arkitektura eskolen arteko harreman arinagoarekin. Baina, azken finean, Europara ere iritsi zen. Mozingok azpimarratzen du hemen nola IBM izan zen Estatu Batuetatik kanpo ikerketa zentro bat ezarri zuen Ipar Amerikako lehen enpresa, eta nola 1970eko hamarkadaren hasieran Europako eskualdeko egoitza ireki zuen Portsmouthen, eta urte batzuk lehenago jada Frantzia egin zuen. Europako kapitaleko enpresek pixka bat gehiago behar izan zuten, baina Volvok, adibidez, bere I+G zentroa ireki zuen Goteborg kanpoaldean 1980ko hamarkadaren hasieran. Eta horrekin batera, gaur egun edozein hiritan aurki gaitzkeela orokortu zen, errepidez hurbiltzen garen heinean eta bere kanpoko eraztunak bulego-garapen, parke teknologiko eta egoitza korporatiboen paisaia nola nagusi den deskubritu ahala.

[aurrekoa artikulua](#) Egun arte iraun duen prozesu historiko honen esanahiari buruzko hausnarketa batzuekin amaitu nuen. Historia, arkitektura eta paisaia azterketekiko interesaz harago, une jakin batean hirien erdigunetik enpresen ihesak funtsezko garrantzia izan du **lanaren antolaketaren** garapenean, definizioan. **enpresa eredia** nagusi da azken hamarkadetan, **espazio ezinbestekoak**en egituraketan eta, oro har, **prozesu ekonomikoak** antolatzen. Beraien garaiko haur guztiak, zeinaren isla diren hiri garapen horiek (eta, nolabait, haien biderkatzaileak ere). Baina gizarte digitalak eskaintzen dituen bezalako eskema ez zentralizatuen eta burokratikoaren inguruan lana antolatzeko modu berriak agertuz gero, garapen horiek zentzua izango dute luzaroan?

[Microsoft.](#)

There are no comments yet.